

Gałęzie transportu

Ze względu na rodzaj stosowanych środków w transporcie wyróżnia się jego sześć podstawowych gałęzi. Każda z nich charakteryzuje się odmiennymi właściwościami, zakresem zastosowań oraz specyficznymi zaletami i ograniczeniami. Wybór odpowiedniej gałęzi transportu zależy od wielu czynników, takich jak rodzaj przewożonego ładunku, odległość, wymagany czas dostawy, koszty przewozu, bezpieczeństwo transportu czy dostępność infrastruktury. W praktyce gospodarczej bardzo często stosuje się transport intermodalny, polegający na wykorzystaniu co najmniej dwóch różnych gałęzi transportu podczas realizacji jednego procesu przewozowego. Pozwala to na połączenie zalet poszczególnych środków transportu i ograniczenie ich wad.

Zostały one ujęte w poniższym zestawieniu:

Transport samochodowy

- + najlepsza dostępność przestrzenna,
- + najkorzystniejsze dostosowanie sieci dróg do rozmieszczenia rynków zaopatrzenia i zbytu,
- + bardzo korzystna oferta z punktu widzenia czasu transportu,
- + specjalistyczny tabor przystosowany do przewozu ładunków o różnorodnej podatności transportowej,
- + najlepsze możliwości dowozu do przewoźników innych gałęzi transportu,
- stosunkowo wysokie koszty przewozu,
- ryzyko utraty ładunku w następstwie wypadków drogowych,
- ilość ładunków ograniczona.

Transport samochodowy jest obecnie najczęściej wykorzystywaną gałęzią transportu zarówno w przewozach krajowych, jak i międzynarodowych. Jego największą zaletą jest możliwość realizacji dostaw „od drzwi do drzwi”, bez konieczności przeładunku towarów na dodatkowych etapach przewozu. Dzięki gęstej sieci dróg możliwe jest dotarcie praktycznie do każdego miejsca. Transport drogowy doskonale sprawdza się w przewozie produktów szybko psujących się, przesyłek kurierskich oraz ładunków wymagających częstych dostaw. Wadą tej gałęzi transportu jest jednak duże uzależnienie od natężenia ruchu drogowego, korków, remontów oraz warunków pogodowych. Dodatkowo transport samochodowy wywiera znaczący wpływ na środowisko naturalne poprzez emisję spalin oraz hałas.

Transport kolejowy

- + zdolność do przewozów masowych,
- + relatywnie niskie stawki przewozowe,
- + stosunkowo rozległa sieć połączeń kolejowych,
- + korzystna oferta z punktu widzenia czasu przewozu,
- + wysoka niezawodność przewozów kolejowych,
- + regularna częstotliwość i rytmiczność oferowanych połączeń,
- + specjalistyczny tabor przystosowany do przewozów ładunków o zróżnicowanej podatności transportowej,
- + możliwość dostępu do przewoźników innych gałęzi,
- relatywnie niższe bezpieczeństwo przewozów ładunków wrażliwych,
- wstrząsy i przeładunki oraz duże niebezpieczeństwo kradzieży
- konieczność dostarczenia i odbioru przesyłki lub osób do i ze stacji.

Transport kolejowy odgrywa szczególnie ważną rolę w przewozach surowców, materiałów budowlanych, paliw oraz kontenerów. Pozwala na jednoczesne przewożenie bardzo dużych ilości towarów przy stosunkowo niewielkich kosztach jednostkowych. W porównaniu z transportem drogowym jest bardziej ekologiczny, gdyż charakteryzuje się znacznie mniejszą emisją dwutlenku węgla przypadającą na tonokilometr przewozu. Rozwój terminali intermodalnych sprawia, że kolej coraz częściej współpracuje z transportem samochodowym i morskim, umożliwiając sprawną organizację łańcuchów dostaw.

Transport morski

- + zdolność do masowych przewozów ładunków o najszerszym wachlarzu podatności transportowej,
- + światowy zasięg obsługiwanych szlaków przewozowych
- + najkorzystniejsze ceny przewozowe,
- niewielka prędkość eksploatacyjna statków,
- relatywnie niska częstotliwość, punktualność połączeń morskich,
- relatywnie niskie bezpieczeństwo ładunków wrażliwych na wilgoć, dłuższy trwający czas dostaw czy przeładunku,
- konieczność dodatkowego korzystania z transportu lądowego w związku ze stosunkowo niską dostępnością przestrzenną portów morskich.

Transport morski stanowi podstawę światowego handlu międzynarodowego. Szacuje się, że zdecydowana większość towarów w wymianie międzykontynentalnej przewożona jest właśnie drogą morską. Jest to szczególnie opłacalny sposób transportu dużych partii ładunków na znaczne odległości. W transporcie morskim wykorzystuje się różne typy statków, między innymi kontenerowce, masowce, tankowce czy promy. Rozwój konteneryzacji znacząco usprawnił przeładunki oraz

skrócił czas obsługi portowej. Wadą pozostaje jednak długi czas transportu oraz podatność na zakłócenia wynikające z warunków pogodowych lub utrudnień na szlakach żeglugowych.

Transport wodny śródlądowy

- + zdolność do masowych przewozów ładunkowych o niskiej wartości,

- + niskie ceny przewozowe wynikające z dużej regresji kosztów jednostkowych przy przewozach dużych partii ładunków na duże i średnie odległości,

- długi czas dostawy będący efektem małej szybkości eksploatacyjnej i dużej nieregularności przewozów w wyniku uzależnienia od warunków atmosferycznych,

- słaba dostępność przestrzenna związana z niedostosowaniem sieci dróg wodnych do rozmieszczenia rynków zaopatrzenia i zbytu,

- relatywnie niskie bezpieczeństwo ładunków wrażliwych na wilgoć, dłuższy trwający czas dostawy czy przeładunku.

Transport wodny śródlądowy znajduje zastosowanie przede wszystkim w przewozie materiałów sypkich, kruszyw, węgla, rud metali oraz innych towarów o dużej masie i stosunkowo niewielkiej wartości jednostkowej. Jego funkcjonowanie uzależnione jest od odpowiednio rozwiniętej sieci żeglownych rzek i kanałów oraz od poziomu wody. W krajach posiadających dobrze rozwiniętą infrastrukturę wodną, takich jak Holandia, Belgia czy Niemcy, transport śródlądowy odgrywa bardzo ważną rolę w systemie logistycznym. Jest również jedną z najbardziej energooszczędnych i przyjaznych środowisku gałęzi transportu.

Transport lotniczy

- + zdolność do przewozu relatywnie niewielkich partii produktów o specyficznej podatności naturalnej, technicznej i ekonomicznej,

+ najkorzystniejsza oferta czasowa, szczególnie na trasach długich, wynikająca z największej oferowanej prędkości eksploatacyjnej oraz dużego i wciąż rosnącego stopnia prędkości transportu lotniczego w czasie oraz jego niezawodności,

+ bardzo wysokie bezpieczeństwo przemieszczania ładunków, szczególnie produktów wrażliwych na czas przewozu, wilgoć czy wstrząsy ,

– konieczność dodatkowego korzystania z usług transportu lądowego w związku ze stosunkowo niską dostępnością przestrzenną portów lotniczych,

– wysokie koszty przemieszczania przy bardzo dużej regresji kosztów jednostkowych na dalszych odległościach.

Transport lotniczy wykorzystywany jest przede wszystkim do przewozu towarów o wysokiej wartości, niewielkich rozmiarach lub wymagających bardzo szybkiej dostawy. Są to między innymi leki, elektronika, części zamienne, dokumenty czy produkty łatwo psujące się. Z transportu lotniczego korzystają również firmy prowadzące handel elektroniczny, dla których kluczowe znaczenie ma terminowa realizacja dostaw. Mimo bardzo wysokich kosztów przewozu, szybkość oraz niezawodność sprawiają, że transport lotniczy jest niezastąpiony w wielu sytuacjach wymagających ekspresowego dostarczenia przesyłki.

Transport rurociągowy

+ niski koszt (główna zaleta),

– ograniczona dostępność i przewóz,

– transport tylko płynnych towarów.[\[1\]](#)

Transport rurociągowy jest wyspecjalizowaną gałęzią transportu przeznaczoną głównie do przesyłania ropy naftowej, gazu ziemnego, paliw płynnych oraz niektórych substancji chemicznych. Po wybudowaniu infrastruktury charakteryzuje się

bardzo niskimi kosztami eksploatacji oraz wysoką niezawodnością. Przesył odbywa się w sposób ciągły, niezależnie od natężenia ruchu czy większości warunków atmosferycznych. Wadą tego rozwiązania są bardzo wysokie koszty budowy rurociągów oraz ich niewielka elastyczność, ponieważ mogą być wykorzystywane wyłącznie do transportu określonych rodzajów substancji między wcześniej wyznaczonymi punktami.

Każda z przedstawionych gałęzi transportu pełni istotną rolę w funkcjonowaniu współczesnej gospodarki. Nie istnieje uniwersalny środek transportu, który byłby najlepszy we wszystkich sytuacjach. W praktyce przedsiębiorstwa wybierają rozwiązania uwzględniające rodzaj przewożonego towaru, wymagany termin dostawy, koszty, bezpieczeństwo oraz wpływ na środowisko. Coraz większego znaczenia nabiera także rozwój transportu intermodalnego i zrównoważonej logistyki, których celem jest zwiększenie efektywności przewozów przy jednoczesnym ograniczeniu kosztów oraz negatywnego oddziaływania transportu na środowisko naturalne.

[\[1\]](#) Zarządzanie procesami transportu

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.